

ARDEALUL

ECONOMIC • POLITIC • SOCIAL

Director:

TRAIAN CHIRILĂ

ABONAMENTE:

	1 an	6 luni
Particulari	250	130
Autorități și instituții	1000	500
Publicații după tarif		

Redacția și administrația

Str. Minerva No. 7.

CLUJ.

TELEFON 444

Șef-redactor:

D. I. CUCU

Regionalism constructiv de Tiberiu Vornic

Regionalismul a constituit pentru viața publică a Mării României, un subiect de permanentă și palpitantă preocupare până bine de curând. Ridicat în discuție în zilele de cristalizare și de orientare cari au urmat marilor transformări, hărțuit, discutat, batjocurit și lăudat, regionalismul rămâne o pecete caracteristică a celor patru cinci ani de începuturi în noul stat înțregit. L-am remarcat în discuțiile aprinse ale acestor vremuri susținut din partea partidului național, sub forma unei descentralizări utile inerente unei încheșări solide și trainice. L-am văzut aspru criticat și categoric osândit din partea fracțiunii dlui Octavian Goga, care socotea că după unirea politică și geografică în cadrele unui Stat nou, este inutil și dăunător orice provincialism menit doar să întârzie și să slăbească țesătura organică a Țării Românești mărite. Și l-am văzut în sfârșit exploatat cămătărește din partea guvernului liberal, care ascunzându-se după lozinci și paravane tricolore, a militat cu vorba și cu fapta împotriva regionalismului, a concentrat întreg arsenalul de atac pentru sfărșirea citadelor în cari credea că stau înghesuși grămadă, unul peste altul, regionalismul. Și toată această costisitoare cruciadă n-a fost îndreptată din pornirea largă a unor superbe sentimente naționale — asemenea gesturi fiind cu totul streine de partidului liberal — ci din socoala mărunță a lăcomiei, care râvnească implante drapelul liberal peruienele cetățitorilor regionale spulberate.

Apoi au urmat într-o precipitare nervoasă evenimente noi în politica țării. — guvernul liberal a oferit surpriză după surpriză de natură atât de uimitoare, încât atenția combatanților s'a concentrat întreaga asupra acestora și regionalismul, a trecut pe al doilea plan. În urmă, reforma administrativă a guvernului actual, a adus prin spiritul ei de centralism sălbatic, o notă decisivă în chestiunea regionalismului. Faptul a fost consumat discuțiunile au rămas suspendate aici.

Acum — că ne găsim la capătul acestei probleme și o vedem rezolvită cel puțin până la schimbarea regimului — o cumpănire a situației creată se impune. Deaproape patru ani de zile, guvernul dlui Ion D. Brătianu, a aplicat prin anticipație spiritul centralistic al reformei Sale postume. Pornind dela interesul său meschin, de a prezenta regionalismul drept primăjdie pentru unitatea statului și

interpretând cu rea credință atitudinea unor partide adverse a căror popularitate o râvnea — acest guvern ne-a servit o prețioasă învățătură asupra celei mai bune din nețelele de guvernare.

Avem în fața noastră a tuturor, roadele centralizării tricolore. În mâna unui grup restrâns de oameni, cu domiciliul la București, s'au concentrat definitiv toate frânele vieții noastre de stat. Cetățeanul unul, din oricare colț de țară nu poate obține rezolvirea mărunțelor sale nevoi, căci toate drumurile duc la . . . București și orașul acesta e departe, e costisitor și anticamerale puternicilor sunt accesibile doar pentru credincioșii sectei liberale . . . Nimic nu se poate descărca din uriașa gestiune a administrației de stat, în rezervoarele descentralizate pe județe sau provincii, totui se scurge spumos și navalnic în bazenul neîncăpător dela centru, unde amestecul este oribil, haosul enorm și turburarea nepătrunsă. Orice atribuție județeană ori comună este suprimată, — o decizie pronunțată pe temeiuri legale, este răsturnată laconic și extrairgent de necazurile geografice ale centrului. Oriunde te-ai duce în această țară, plângerile vor fi aceleași, necazurile vor fi la fel.

Pretutindeni, oamenii pe cari nevoi inerente îi poartă pe la ușile administrațiilor publice fac aceiași resemnăți constatare: Dacă ai pe cineva la București bine, decă nu, e zadarnică orice încercare.

În asemenea condițiuni, viața cetățenilor a devenit un iad, iar administrația publică o înfință sarcină cum bine a caracterizat-o chiar Prințul Carol. Față cu aceste triste rezultate ale centralizării „naționale”, — regionalismul care ținde nu la separări provinciale, ci la destinderea liberatoare de cătușe, la descentralizări utile, — apare ca singură rețetă salvatoare. Dacă autonomia comună și județeană ar deveni un fapt și dacă s'a croi linii largi de atribuții singuraticelelor administrații, atunci guvernul și ministerele n-ar avea aspectul bizar al unor săli de așteptare, în cari pribegi nefericiți așteaptă zadarnic rezolvirea unei chestiuni. Dacă adunările județene și comunale ar putea înșile să controleze ghestiunile slujbașilor săi, dacă ar putea înșile să soluționeze chestiuni care nu trec de importanța strict locală și dacă ar avea atribuția propriei sale răspunderi — atunci, guvernele descongestionate de uriașă povară a mărușșurilor

provinciale, s'ar putea dedica marelui operă a consolidării și importantelor probleme de progres, cari nu vor fi niciodată înțelese, dacă vremea se cheltuiește cu girarea leneșă și comodă a afacerilor curente.

Este bine înțeles, că în acest caz nici demnitarii și slujbași statului nu vor putea fi scoși din oamenii de casă ai puternicilor oligarhi, crescuți pe lângă bucătăria boierească, trecuți prin ierachia slujbelor onorabile din gospodăria boierului, pentru a fi „avansați” în urmă, în slujbele statului. Atribuții nu pot avea decât oameni capabili de a oferi o răspundere în proporție cu slujba, oameni cu rosturi bine definite în societate, pe a căror mână să se poată încredința gospodărirea unor bunuri publice și importanta menire de a servi cu dreptate cetățenii, în numele statului. Înțelegem și noi, că așa cum e astăzi, o decentralizare ar echivala cu un dezastru. Si lași câmp deschis a entuzierului simpatic înfipt de cutare potentat în slujbă, să dai frân liber lacomului șerb de casă pe timp de trei-patru ani ca să se întremeze cum se zice să trimiți anume — cum a făcut guvernul liberal — oameni scăpați în cheluri pe la Paris — ca să se „refacă” materialicește exploatandu-și slujba, este un talent care sfermă și ruinează de o suță de ori mai mult, decât poate consolida în aceiași vreme, D. Vintila Brătianu. Și durere, așa s'a făcut. Centralizarea oricărei atribuțiuni s'a făcut, suprimându-se autonomia instituțiilor și acordându-se pe de altă parte drepturi nelimitate, fără nici o normă, unor singuratice persoane. Este îndeobște cunoscut, că prefectul cutare de pilda, are drepturi mai mari, decât colegul său din județul vecin. De ce, pentru cari considerațiuni această autoritară distribuție de puteri — să-și explice, oricine nu e greu de explicat.

Iată de ce o decentralizare largă, o autonomie bine definită, cu slujbași rezponzabili în fața opiniei locale concretizată în adunări județene și comunale, ar însemna o epocă de progres uimitor pentru țară. Istoria ne oferă pilde strigătoare de prăbușire a imperiilor centraliste și exemple grăitoare de trainicie și de rezistență a statelor cari ar evoluat normal, lăsând liberă dezvoltare țării, prin descentralizare și nesufocând tendințele de progres, prin amnezia aplicată sub forma colosului birocratic rostogolit deasupra ei.

Regionalismul constructiv este o problemă de stat, asupra căreia viitorul guvern va trebui să chibzuiască și pe care va trebui să-l înțâptuiască.

România va exporta combustibil

Tendențele noiei legi a energiei. Când va începe aplicarea noiei legi. Care sunt organele însărcinate cu aplicarea

— Ce ne spune d. C. Petrovici inspectorul industrial regional din Cluj —

Într'un articol precedent ne-am ocupat de noua lege a energiei — care se afla în ajun de a fi pusă în aplicare. Arătam în acel articol, după părerea celor competenți dificultățile care prezinta noua lege din cauza formei în care este începăta, și sicanele la care va da loc, sicane, menite să dăuneze intereselor industriașilor.

Informațiile cele dețineam ne afirmam că regulamentul nou la care se lucrează de atâta timp, ar fi fost aprobat și că însăfășit legea va fi pusă în aplicare dl. C. Petrovici inspectorul industrial al regiunii Cluj, cu care am avut prilejul să stăm de vorba ne-a confirmat acest lucru, dându-ne încă câteva amănunte interesante:

Iată ce ne spune d-sa:

Aplicarea legii energiei va fi făcută numai de inspectoratele industriale, sub ordinea Direcției Energiei din Ministerul de Industrie. Inspectoratele li se vor da personalul necesar de specialitate. Întrebând data la care va începe aplicarea noiei legi, dl. Petrovici ne spune că până în prezent n'a primit un ordin precis, dar după toate probabilitățile legea nu va putea fi pusă în aplicare decât după două luni.

* * *

În alt ordin de idei d. inginer inspector Petrovici ne-a vorbit foarte entusiasm de foloasele noiei legi în economia țării.

Tendința acestei legi — ne spune d-sa — este economisirea combustibilului în așa fel încât să rezulte un surplus pentru export. Țara noastră nu are de fapt lipsă de combustibil; aceasta lipsă să resimite din cauză că până în prezent industriile n'au fost îndrumate să folosească electricitatea care se câștigă prin forțele hidraulice, căderile de apă.

Odată îndrumate industriile pe aceasta cale, combustibilul care se cheltuiește până acum, va fi cu mult mai bine valorificat prin export.

Că vom putea ajunge la acest rezultat nu încapă nici o îndoială. Elveția care este o țară săracă în combustibil, și care a fost silită să folosească căderile de apă este o pildă edificatoare pentru noi.

C. H.

Povara dărilor în Ardeal și sustragerea dela dări

Convorbire cu d. administrator financiar din Cluj, d. Victor Dimitriu

Zilele acestea am avut ocazie să slau câteva timp de vorbă cu d. Victor Dimitriu, administrator financiar al orașului Cluj. Om de înțelegere și ponderat, — are prețioasă calitate ca funcționar superior al statului, de a asculta și ce spun alții, de a asculta plângerile și criticele, iar nu numai de a impune punctul lui de vedere.

I-am arătat d-lui administrator financiar, cât de mari sunt nemulțumirile la Oradea-Mare contra administrației financiare de acolo, care după ce a avut un conducător incorect, care făcea pe grozavul, pe neînduplecatul față de contribuabili, numai pentru a face avere pe spinarea lor, iar nici de cum pentru a servi statul, fiscal, noul șef tratează pe negustori ca pe niște condamnați, fără drept de apel.

Un astfel de negustor din Oradea, îmi spunea:

— Când ne urcăm la Administrația financiară, avem senzația că vom fi așezați pe banca acuzării, să ne așteptăm sentința condamnătoare pe viață.

Zic pe viața, fiindcă ne lovește atât de crunt, că suferim pe tot restul zilelor noastre. Căci poate fi o sentință mai grea ca aceea, să te împuie să plătești 200.000 Lei impozit pe an, când nu ești în stare să plătești nici 40.000 Lei. Dreptate este oare să fie suspectat fiecare negustor că vrea să înșele fiscalul, și de aceea să se stabilească impozitul lui după aparențe înșelătoare, după presupuneri, iar nu după ce arată registrele firmei?

— Dreptate cam nu este, — observă d. administrator financiar al Clujului dar după informațiile noastre, la Oradea-Mare, mai mult decât ori unde, sunt negustorii cei mai rafinați, mai șireți, cari au o plăcere diabolică să se sustragă dela plata integrală a impozitelor, potrivit cu veniturile lor.

Noi, administratorii financiar, nu existăm aci numai ca să încasăm, noi trebuie să cercetăm, să controlăm, să veghiem. Fiindcă din lunga experiență în materia dărilor, ne-am putut încredința, că cei mai mulți dintre contribuabili, când e vorba să plătească dare căre stat, se simt nedreptățiți și se vor plânge totdeauna că au fost împuși cu o dare prea mare.

— Aici la Cluj, — continuă d. administrator financiar, nu cred să existe cineva, care să se plângă, că nu i-am ascultat doleanțele, că nu i-am dat posibilitatea să dovedească unde și cum l'am nedreptățit. Avem doar comisuni conduse de un președinte de tribunal, care judecă, cântărește și hotărăște, nu-s numai eu, administratorul financiar, care decide fără drept de apel.

— Dar e bine, ca dv. ziaristii, să ascultați totdeauna și cealaltă parte și să nu vă prea impresionați de lamentările comercianților. E bine să vedeți toate laturile unei chestiuni.

— Dările sunt grele, așa este, dar foarte dese sunt și sustragerile dela dări. Dacă negustorii vă pot povesti despre povara dărilor, — noi ceștia dela Administrația financiară, vă putem povesti multe cazuri de sustragerea dela dări.

Iată unul caracteristic. Un mare negustor din Cluj ne anunță încasările lui lunare și anuale. Nouă ni se par aceste încasări ridicol de minimale, față de reputația acestei firme, că face vânzări în stil mare, că are circulație mare. Și într-o seară, fără de veste, comisiunea noastră intră în prăvălia negustorului. Surpriza a fost mare. La birou observăm mișcări suspecte, de tănuirea unor registre. Incepem cercetările riguroase. Și ce descoperim? Tot cu motivarea că poartă contabilitate dublă, găsim registre duble cu alte înregistrări. Așa pentru ochii lumii și pentru știința noastră a fiscalului, se introduceau în registre numai încasările din vânzările cotidiene, en detail din prăvălie, dar furnizările mari, en gros, în provincie astea se treceau sub tăcere, sau în alte registre, cari registre erau numai apanagiul negustorului, registre intime.

Acum spuneți-mi cum să procedăm față de un astfel de negustor?

Avem apoi cazul unor societăți pe acțiuni. Revizuiesc acum bilanțurile lor. Mai toate, cari ne au dat de bănuț, înregistrează ca beneficiu, sume ridicol de 30—50.000 Lei la un capital de milioane. Ba sunt unele bilanțuri cari nu înregistrează nici un beneficiu, ci deficite, deși sunt vechi, de zeci de ani. Ei cum putem admite noi, ca o societate pe acțiuni să pue la dispoziție milioane directorilor ei, și să nu producă nimic, ci să servească numai pentru plata salariilor și alte cheltuieli? De regulă o prăvălie dacă nu merge, se închide. Putem noi presupune că acționarii vor admite ca societatea lor să utilizeze capitalul lor numai pentru a plăti salarii și a încărca cheltuielile? Și pornind dela acest punct de vedere, am cercetat cu luare aminte și am ajuns la rezultatul, că o serie de societăți trec sub tăcere încasări importante, dar îngroasă în schimb cheltuielile și salariile plătite. Pentru ce? Pentru că la salarii trebuia plătit dare numai 4 la sută, iar la încasări și venite 10—16 la sută.

Iată de ce noi trebuie mereu să veghiem, să cercetăm, să controlăm, și să nu credem pe toți de cuvânt.

Aceste sunt lămuririle interesante ale unui administrator financiar conștiincios, despre descoperirile ce le face în timpul activității sale în interesul fiscalului.

Leonard Paukerow

Tablele de asbest

METEOR

ale fabricii de eternit din Oșorhei, județul Bihor sunt cele mai durabile

Acoperământul nu are nevoie de îngrijire și reparare, e mai bun și mai ieftin ca cel de tinichea.

3-16 Se capătă la:

„FERARIA“ S. A.
CLUJ, CALEA VICTORIEI No. 28.
Telefon 4-40, 3-47.

Reforma agrară în Ardeal

Incetarea lucrărilor de măsurătoare a terenurilor expropriate

Presa din Ardeal s'a ocupat în nenumărate rânduri de chestiunea lucrărilor de măsurătoare și parcelare a terenurilor expropriate, insistând asupra dificultăților ce întâmpină personalul tehnic însărcinat cu executarea acestor lucrări, de pe urma întârzierii cu care ministerul de agricultură ordonă plata sumelor cuvenite conform caietului de sarcini.

Toate intervențiile făcute de antreprenorii acestor lucrări au rămas infructuoase. Sunt astăzi sume neachitate din anul trecut, deși ministerul de agricultură a fost sesizat prin numeroase plângeri, cerându-i-se organizarea plăților potrivit trebuințelor locale a întreprinderii.

În ultimul timp, s'ar părea, că chestiunea efectuării lucrărilor de improprietăți din Ardeal nu mai prezintă niciun interes pentru autoritățile centrale. Această nepăsare a produs o mare nemulțumire și „Asociația inginerilor geodezici“ s'a văzut silită a hotărî încetarea lucrărilor, dacă până la 20 Iulie ministerul de agricultură nu va dispune plata sumelor ce le au de primit membrii ei. În acest scop s'a expediat d-lui ministru al agriculturii următoarea telegramă:

„Domnule ministru! Pe baza hotărîrii din 10 Iulie 1925 adusă de Asociația inginerilor geodezici din Transilvania, raportăm cu tot respectul, că din lipsă de bani, toți inginerii antreprenori suntem siliți să sistăm lucrările de măsurătoare și parcelare a reformei agrare. Avem multe lucrări neachitate din anul trecut precum și din anul prezent. Până azi ne-am trudit cu împrumuturi, însă și creditul ni s'a gătat și de prezent nici interesele nu le putem acoperi. Binevoii a dispune de urgență plata taxelor, căci conform hotărîrii Asociației suntem siliți a demisiona cu tot personalul ajutor deta 20 Iulie a. c. până ce nu vom primi taxele cuvenite pentru operatele recepționate și predate. Cu profund respect președinte al asociației Ion Maxim, secretar Carol Kindl“.

Intrucât ne privește, dorim — fi-rește — ca măcar de astădată ministerul de agricultură, care are o direcțiune specială a reformei agrare și un subsecretar de stat, să înțeleagă că în chestia lucrărilor de măsurătoare a terenurilor expropriate nu se poate proceda cu aceiași „culanță“ ca față de ceilalți diverși creditori ai statului, cari așteaptă ani, ba chiar rămân în încetare de plăți, fără să poată încasa sumele ce le datorează statul pentru furniturile lor.

Când vedem totuși, dificultățile ce se spun în calea realizării reformei agrare în Ardeal, trebuie să constatăm că toate puteau fi înlăurate, dacă guvernul d-lui Brătianu nu ținea să facă și din aceasta chestiune o chestiune politică de partid. Într'adevăr, se știe că Banca Agrară — în schimbul unor juste privilegii, își luase asupra finanțarea reformei agrare, garantând astfel executarea la timp a lucrărilor de măsurătoare și parcelare a terenurilor expropriate. Dl. Vintilă Brătianu însă, de teamă ca nu cumva băncile partidului să sufere vreun prejudiciu în operațiunile lor în

Ardeal s'a grăbit să suprimе privilegiile Băncii Agrare, lăzând în grija ministerului de agricultură efectuarea plăților pentru reforma agrară.

Ca în toldeauna ministerul de finanțe a reușit să facă să triumfe interesele de partid și în această chestiune, care nu avea niciun substrat politic.

Astăzi partidul liberal care își revendica dreptul la recunoștința țării pentru legiferarea legii agrare, este singurul vinovat de întârzierea ce se pune în realizarea practică a acestei reforme.

Nesocotirea județului Alba-Inferioară

Hotărârile comisiei pentru aplicarea reformei administrative provoacă indignarea tuturor

Alba-Iulia, 16 Iulie

După informații din sursă vrednică de toată încrederea, comisiunea pentru aplicarea reformei administrative a hotărât să ea Uioara din cuprinsul județului Alba-Inferioară. Această dispoziție, ca și aceea de a lăsa capitala județului la Aiud, a produs o profundă impresie în județ. În adevăr, Uioara este singurul centru industrial din Alba-Inferioară cu o importanță mai mare. Uzinele Solvai aduc anual un venit de câteva milioane județului, venit care ajută foarte mult la echilibrarea cheltuielilor județene.

Astfel județul acesta, care este unul dintre județele cele mai curat românești din Ardeal, suferă două lovituri deodată: una morală și alta materială. Lăsarea capitalei la Aiud este o jignire adusă românismului întreg, care așteaptă ca Alba-Iulia să capete rolul și importanța ce i se cuvine. Admitând că bugeul statului n'ar putea suporta deocamdată toate cheltuielile necesare la instalarea capitalei județului în istorica cetate a Bălgradului, comisia administrativă trebuia să țină seama de însemnătatea istorică a Albii și să declare capitala la Alba-Iulia, lăsând-o provizoriu la Aiud. În același timp trebuia să se înscrie în politica administrativă a țării un program de grabnică ridicare a acestui oraș, destul de nedreptățit în trecut. Dacă anual s'ar prevedea în buget o sumă anumită pentru construirea imobilelor necesare autorităților administrative și instituțiilor culturale ale județului, în câțiva ani de zile, în jurul istoricei Catedrale a încoronării s'ar ridica un oraș, vrednic de amintirile mărețe ce poartă.

Aceste lucruri se pare că nu le a înțeles guvernul d-lui Ion I. C. Brătianu și e păcat. Pelerinii din toate unghiurile țării vor veni neconțenit aici și se vor mira îndestul că guvernul, care a conceput și patronat actul încoronării, a putut uita așa de repede importanța ce se cade să aibă Alba-Iulia în România întregită.

Cor.

Loteria Presei se va trage la 16 aug. a. c.

Viitorul guvern național - țărănesc

După alegerea dela Chișinău. — O înțelegere pentru viitoarea guvernare. — Intre doi prezenți de Consiliu. — Alegerile parlamentare, — Nemulțumiri.

Succesul partidului țărănesc în alegerea dela Chișinău, succes câștigat pe seama candidatului opoziției unite, nu putea să rămână fără urmări pentru viața noastră politică. În lagărul celor două partide coalizate, această biruință electorală e socotită ca decisivă. La toamnă, când d. I. Brătianu ca fi nevoit, însfârșit, să se retragă, Regele nu va mai sta pe gânduri, și va încredința cârma țării unui guvern național-țărănesc.

Declarațiile fruntașilor opoziției unite, sunt categorice. Ei spun pretutindeni, la gazeta ca și în convorbiri particulare, că nu mai poate fi vorba, în actualele împrejurări, de un minister Averescu, într-un partidul poporului ar risca să iasă înfrânt în viitoarele alegeri. Prin urmare, singura soluție e aceea pe care a indicat-o votul recent al Basarabiei.

Un guvern național-țărănesc, iată soluția.

Dar, cum se va alcătui acest guvern? Cine îl va prezida? Pe ce sprijin se va bizui? Iată câteva întrebări firești, care urmează să se rezolve în cursul acestor luni.

Deocamdată, se știe înțelegerea dintre cele două partide nu privește decât campania comună pentru răsturnarea guvernului liberal. D. N. Iorga a spus-o răspicat, deunăzi, la o întrunire a prietenilor săi din Piatra Neamț: „Nu ne vom despărți de partidul țărănesc, până când regimul actual nu va fi înlăturat.“ Dar pe urmă? Partidul țărănesc, conștient de puterea electorală pe care o reprezintă, ar dori, firește, ca alința încheiată în vederea luptei de astăzi să se transforme, după izbândă, și într-o colaborare la guvern. Alegerea dela Chișinău, care, după spusa tuturor, dovedește lămurit puterea țărăniștilor în provincia de peste Prut, n'a făcut decât să întărească și mai mult această pretenție.

Există, însă aceeaș dorință și în tabăra partidului național? Se gândesc conducătorii acestuia la o apropiată guvernare împreună cu țărăniștii? Și în ce condiții s'ar face această conlucrare.

Tratative pentru colaborare

Putem să afirmăm, că în tabăra partidului național nu s'a ajuns încă, în această privință, la un punct de vedere hotărât. Alianța cu partidul țărănesc nu surăde deopotrivă tuturor. Unii se arată chiar vădit nemulțumiți. Aceștia sunt, după cum era de așteptat, foștii partizani ai regatului Tache Ionescu, pe cari orice nouă perspectivă de vecinătate nemijlocită cu d. C. Stere îi face să se frământă. Insfârșit, nici cei doi șefi ai partidului, d-nii N. Iorga și Iuliu Maniu n'au examinat încă, sub toate aspectele ei, posibilitatea unei colaborări de guvern cu țărăniștii. Chestiunea e în suspensie.

Dar, tocmai de aceea, cunoscând toate dificultățile care le stau în cale, conducătorii partidului țărănesc, și — în special d-nii I. Mihalache și dr.

N. Lupu. — stă uiesc pentru lămurirea cât mai grabnică a perspectivelor pentru viitor.

Oarecari tratative au început încă de acum două săptămâni. În ajunul alegerii dela Chișinău. D. dr. Lupu a fost acela care s'a însărcinat să comunice d-lui Iuliu Maniu, că partidul țărănesc dorește să aibă din vreme toate garanțiile, că va participa în mod efectiv în viitorul guvern, în cazul când va fi chemat să-l prezideze unul din cei doi șefi ai partidului național. — „Partidul țărănesc, — a spus în esență d. dr. Lupu — care aduce un aport atât de însemnat în lupta întreprinsă împotriva guvernului liberal, nu s'ar împăca să joace rolul unei trambuline pentru ridicarea altora; deci, vrea să știe precis, ce-i rezervă ziua de mâine.“

D. Iuliu Maniu a recunoscut îndreptățirea acestui fel de a vedea, și s'a angajat ca până la redeschiderea Parlamentului, adică înainte de 15 Octombrie, să lămurească orice echivoc. S'ar părea, că nici d. N. Iorga nu va pune nicio piedică în calea unei asemenea înțelegeri.

Intre doi prezenți de consiliu

În ceea ce privește prezidenția viitorului guvern național-țărănesc, dificultatea a fost alăturată. Dacă d. N. Iorga va fi însărcinat cu formarea ministerului, d. Iuliu Maniu nu va face nici o obiecție, și se va mulțumi, probabil, să prezideze Camera. Dacă Regele va chema la sine pe d. Iuliu Maniu, dându-i misiunea de a-și alege colaboratorii, d. N. Iorga, la rândul său se va închina înaintea hotărârii Suveranului, prezidând d-sa adunarea deputaților.

Cei care se așteaptă, deci, la o eventuală sciziune a partidului național pe această chestiune, se înșală. D. Iuliu Maniu, a mai dovedit o și altădată, nu ține cu orice preț să fie prim-ministru. Dovadă, că în așa numitul guvern al Federației, a lăsat această demnitate d-lui dr. Al. Vaida-Voivod. Cât despre d. N. Iorga, d-sa a mai avut prilejul să constate, în Parlamentul dela 1920 pe care l'a prezidat, că un om politic n'are nevoie să fie președinte al consiliului pentru a conduce soarta unei coaliții de partide

Nici-o surpriză nu va interveni cu alte cuvinte, din acest presupus joc de ambițiuni.

Nemulțumirile

Alții vor fi, cum am spus mai sus, nemulțumiți. Aceștia trebuiesc căutați la aripa »regăteană« a partidului național. Nu atât printre amicii dlui N. Iorga sau ai dlui C. Argetoianu, ci mai cu seamă printre foști membri ai partidului democrat. E în afară de orice îndoială că o parte din așa ziși »tachiști« aceiaș cari demisionaseră anul trecut din pricina tratativelor de fuziune cu țărăneștii, vor părăsi partidul național, în momentul în care acesta

se va angaja să guverneze împreună cu partidul țărănesc.

Trebuie să recunoaștem însă, că aceste deminții nu vor avea ca efect o slăbire a puterilor partidului național. În afară de d. Stelian Popescu, care ar duce cu sine importanța forță care este ziarul „Universul“, ceilalți dizidenți nu reprezintă valoare electorală sau politică deosebită. Dimpotrivă, colaborarea cu partidul țărănesc ar înlesni simțitor partidului național situația sa în apropiatele alegeri parlamentare.

Atât numai, că și aici mai este o problemă de rezolvat.

Alegerile parlamentare

În viitoarele alegeri partidul național și cel țărănesc colaborând la

Moșii și exploatarea politici

... Și cazul d. prof. dr. Gane care a făgăduit mult în Ardeal, dar a uitat totul la București.

Cu o înțepitate justificată numai de venalitatea care caracterizează politica liberală în genere și o bună parte din politicienii partidului prea îndelung îngăduit la cârma țării, de câteori a fost vorba să se illustreze politica liberală în Ardeal, nu s'a crușat niciodată slava trecută a voinicilor legionari și lancelui, ajunși astăzi în sărăcie, răpuși de boale și înfrânți de desnădejde.

Ne aducem bine aminte, înaintea venirii actualului guvern la putere, cum sprintenul ministru al domeniilor d. Alex. Constantinescu, s'a repezit în munții apuseni cu un blid de linte, în forma a vre-o trei vagoane de porumb menite să ostoaie foamea care amenința pe moși. S'a făcut atunci vâlvă mare. Darul exponentului guvernului de astăzi s'a trântit îndelung și a fost prezentat îmbrăcat parecă în aureola trecutului celor miluiți.

Ar fi crezut, dintru început bieții moși, că Dumnezeu și-a întors, însfârșit fața și către ei. S'a văzut însă curând că d. Constantinescu P., cu blidul său de linte le-a înșelat amar buna lor credință. Ce a urmat cu înproprietățile în țara moșilor se știe. „Marea opera socială“ înfăptuită de guvernul liberal în munții apuseni a avut dureros ecou, în strigătul de desnădejde al acelor cari moșiți cu blidul de linte al d. ministru de domenii, s'au trezit despoiași și de pădurile din care își întrțineau greaua lor existență.

* * *

Și povestea se repetă...

Deținători monopolului patronismului și al dragostei de neam, cari pretind, că pot fi judecați în lumina faptelor lor, ne dau, în adevăr, prilejul să-i judecăm așa cum trebuie.

Un alt binefăcător al Ardealului, care a înțeles și »apreciat« — în special — suferințele moșilor este d. prof. dr. Gane fost director re-

guvern, urmează să se prezinte în fața alegătorilor pe aceeaș listă. Alminteri, nu numai că voturile de care dispun s'ar împărți, spre profitul adversarilor, dar candidații celor două partide, deși la f-l de guvernamentali, ar fi nevoiți să se combată reciproc. Ceeace evident, a fi o absurditate.

Candidarea pe aceeași listă se lovește însă de o foarte serioasă greutate. După noua lege electorală, care va fi votată la toamnă, candidații vor fi declarați aleși în ordinea în care vor fi înscrși pe listă. Se înțelege leșne, ce conflicte vor fi la fixarea candidaturilor și ce război se va da pentru cele dintâi locuri de pe listă. În sânul unui singur partid se vor isca rivalități. Dar când e vorba de două partide!

Nu mai încapă nicio îndoială, aceasta e o manevră dibăce a partidului liberal. Vom vedea cum va fi dejucată.

Ar.

gional al sănătății publice în Ardeal, și actua'mente secretar general al ministerului sănătății.

Noi cari am cunoscut pe d. prof. dr. Gane a'ci, cărora ne-a fost dat să auzim cum își trâmbea cunoștințele asupra nevoilor Ardealului, din punct de vedere al sănătății publice, și își etala pe lungi coloane de gazeta (din care nu lipsea ciseul zecimii d sale figuri), planurile și amănunțitele proiecte de îmbunătățiri, pe care tot d-sa se făcea forte că le o aduce la îndeplinire, noi, mărturisim că am avut cei întâi naivitate să-l credem pe cuvânt.

Și astfel am socotit avansarea d. prof. dr. Gane ca secretar general al ministrii sănătății publice, foarte nimerită.

Ceeiace ne impresiona la d. dr. Gane, a fost mai ales grijă ce purta d-sa moșilor »amenințați cu degenerarea din cauza boalelor, a lipsei de spitale și a asistenței medicale“. Asupra »chestiunii moșilor“ d. dr. Gane a pus atâta insistență în cât, desigur, toată lumea a fost convinsă, că nu mai era decât chestie de timp, timpul când d-sa va fi avansat secretar general, pentru a se curma odată cu suferințele acelor care stârneau în sufletele politicienilor atât de nebănuite sentimente de dragoste de neam d. dr. Gane făgăduise că va înființa un spital la Baia de Aries, va înființa deasemenea nu știu câte ambulatoare, va mări numărul medicilor, etc., etc.. Toate aceste făgăduinți însă, ținea d-sa, să le sublinieze, marcând prin ele, ca un fapt îndeplinit, opera guvernului liberal a cărui exponent se simțea fericit că este.

Și astăzi d. prof. d. Gane se afla la București, avansat de mult secretar general, cam tot atât de mult de când a uitat cu totul »chestiunea moșilor“.

Urmașii legionarilor lui Avram Iancu se sting mereu de boalele de care odată se cutremura doctorul Gane.

C. Humureanu

Ciorapii SĂNDOR sunt cei mai buni! CLUJ, Piața Unirii 9

Noua lege electorală

Cum se fac candidările?

Depunerea declarațiilor de candidatură. Excluderea individualităților din alegeri. Semnele electorale. Delegații și asistenții candidaților la secțiunile de votare. Restrângerea candidaturii la 2 circumscripții

Declarațiunile de candidatură pentru adunarea deputaților și pentru toate categoriile de senatorii aleși se fac cel mai târziu cu 15 zile libere înainte de data fixată pentru alegere.

Ele se fac în două exemplare, dintre cari unul, vizat și semnat de președinte, se restituie depunătorilor.

Declarațiunile de candidatură nu vor fi luate în considerație decât dacă vor fi propuse de cel puțin 50 de alegători din circumscripție pentru adunarea deputaților și de cel puțin 25 de alegători din circumscripție pentru senatorii aleși prin vot universal.

Din alegătorii propunători cel puțin 5 se vor prezenta în persoană.

Când ceilalți nu se vor prezenta personal, semnăturile lor vor trebui să fie legalizate de judecătorii de ocoale în circumscripțiile cărora domiciliază fiecare din ei, sau de către notarii publici acolo unde ei înțeleg, sau de către notarii comunali.

Declarațiunea de candidatură va trebui să fie însoțită sau urmată în termenul de mai sus de o declarație de primirea ei din partea candidatului.

Această declarațiune se face sub orice formă fie personal, fie prin orice act scris și subscris de candidați sau atestat de orice autoritate publică, fie prin telegramă.

Declarațiunile de candidatură pentru senatorii aleși de consiliile comunale și județene și de Camerele profesionale pot fi propuse de cel puțin 10 alegători din colegiul respectiv dintre cari cel puțin 5 trebuie să se prezinte în persoană.

Declarațiunea candidaturilor la Universitate se poate face până în ziua alegerii de către însuși candidații.

Declarațiunile de candidatură pentru Senat și Cameră se fac pe liste de grupări politice și individual.

Listele pot cuprinde un număr de candidați mai mic, nu însă mai mare de câți deputați sau senatori sunt de ales în circumscripția respectivă.

Fiecare candidatură individuală se consideră ca o listă aparte.

În acest caz însă declarațiunile pentru candidatură trebuie să fie sprijinite de cel puțin 100 alegători, din cari cel puțin 20 trebuie să se prezinte personal.

Sistemul noii legi face, precum se vede, imposibilă orice candidatură individuală. Faptul că o candidatură individuală este socotită ca listă aparte, la calcularea voturilor reduce șansele acestei candidaturi în proporție cu numărul scaunelor disponibile în fiecare circumscripție. Greutatea este simțitoare și se agravează cu condițiile mai grele, puse pentru declararea candidaturii. Este deci evident, că deși legea admite în formă candidaturi individuale, ea le exclude în fond.

Dela depunerea candidaturii, retragerea semnăturilor în total sau

în parte nu va avea nici un efect asupra validității candidaturii.

Nimeni nu poate candida în mai mult de 2 circumscripții electorale.

Candidatul înscris pe o listă nu mai poate figura pe o altă circumscripție. El are însă drept de a se retrage în termenul prevăzut de art. 46 înștiințând despre aceasta pe președintele biroului electoral central, fără a prejudicia validitatea celorlalte candidaturi ce sunt pe listă.

Pentru depunerea candidaturii pe acea listă sau pe alta trebuie îndeplinite aceleași formalități.

Orice listă poate fi completată cu 15 zile înainte de alegeri cu numele a noi candidați cari trebuie să îndeplinească condițiunile art. 46 din legea de față.

Odată cu depunerea declarațiunilor de candidatură pentru adunarea deputaților și senatorilor, propunătorii sau candidații au dreptul să declare că adoptă un semn distinctiv al listei. Adoptarea semnului distinctiv este facultativă.

Acest semn va consta într-o figură geometrică simplă sau o combinațiune de asemenea figuri alese din tabloul semnelor electorale întocmit de comisiunea electorală centrală prevăzută la articolul 55. Dimensiunile acestor semne nu vor putea trece de 10-10 mm. Se va depune în același timp biroului central și clișeuul semnului în două exemplare.

Președintele nu va admite nici un semn care nu a fost autorizat de comisia centrală. Tabloul semnelor se va întocmi de comisiune în termen de 2 luni dela promulgarea legii de față și se va publica în „Monitorul Oficial”, comunicându-se tuturor președinților birourilor electorale centrale, unde va sta la dispoziția oricărui alegător pentru consultare. Acest tablou nu poate fi completat sau modificat decât din 5 în 5 ani.

Partidele și grupările politice cari iau parte la alegerile generale din întreaga țară sunt datorate să declare la comisiunea prevăzută de art. 55, în termen de 10 zile după publicarea decretului de convocare a Corpului electoral, semnul propriu ce aleg pentru toată țara.

Grupările politice și candidații nu pot adopta semne cari ar putea da naștere la confuzie printre alegători sau un semn adoptat de altă listă.

Nici o listă nu poate adopta o combinație de figuri geometrice în care una din aceste figuri ar fi de aceea adoptată de altă listă.

Când un partid sau o grupare politică a avut în timpul alegerilor precedente generale sau parțiale, anterioare promulgării legii de față, un semn consistând dintr-o figură geometrică simplă sau o combinație de asemenea figuri autorizate de comisiunea dela art. 55, acest semn nu poate fi luat de o altă grupare decât numai dacă cea dintâi a re-

nunțat la el în mod expres pentru toată țara la comisiunea electorală centrală.

Când două liste au adoptat același semn, acesta rămâne câștigat listei a cărei declarație de alegere a fost mai întâi primită și înregistrată de comisiunea centrală electorală.

Toate aceste dispoziții, nu au ca scop decât să suprimă semnele simbolice, atât de sugestive pentru țărani și muncitori, precum sînt seceră, spicul de grâu, plugul, ciocanul etc. În acest chip partidul liberal a avut grijă să-și asigure semnul cruce (figură geometrică compusă dar și semn simbolic) luând în același timp dreptul partidului țărănesc de a se prezenta în alegeri cu semnul lui popular de până acum, seceră. Lovitura este destul de abil concepută.

Fiecare listă a putea desemna cel mult doi delegați și doi asistenți la biroul central electoral și la fiecare secție de votare.

Delegații vor reprezenta pe candidați în cursul operațiunilor electorale, având aceleași drepturi ca și candidatul în ce privește controlul operațiunilor.

Numele delegaților și asistenților vor trebui comunicate biroului central electoral din fiecare circumscripție, cu cel puțin 5 zile înainte de alegere.

Nu pot fi delegați și asistenți decât cetățenii știutori de carte, cari întrunesc condițiunile de a fi eligibili.

Declarațiunile de candidatură se vor afișa cu numărul de pe ordinea de înregistrare stabilit de biroul central și cu semnul distinctiv aprobat pentru fiecare listă.

Această afișare se va face prin îngrrijirea biroului electoral central la toate secțiunile de votare și pentru senatorii aleși de Camerele profesionale și la sediul acestor Camere.

Îndată după expirarea termenului pentru declarația candidaturilor, președinții birourilor electorale centrale constată prin încheiere scrisă candidaturile propuse în ordinea înregistrării lor, le dă un număr de ordine și le comunică telegrafic comisiei centrale electorale, înstituită pe lângă ministerul de justiție, pentru verificarea semnelor și autorizarea imprimării buletinelor de vot.

Această comisiune se compune din președintele Curții de Apel din Capitală sub președinția primului președinte.

Comisiunea după ce verifică dacă semnele alese de diferite liste sau candidaturi nu contravie dispozițiunilor art. 51. și art. 49. va da fiecărui birou electoral central cel mai târziu în cele 6 zile ce urmează ultimei zile pentru declarațiunea candidaturilor.

Tot această comisiune va judeca orice contestațiune îndreptată în contra respingerii ilegale a unei propuneri de candidatură prezentată în termenul legal, autorităților competente de a le primi.

Articole de porțelanuri, sticlărie, geomantane, poșete pentru doamne mai ieftene se găsesc la
::: „PARISIEN” :::

Exportul grâului

Lipsă de sinceritate sau informații insuciente?

Știrile despre recolta anului acestuia au fost, pe rând bune, rele și mediocre. În măsura în care speranțele producătorilor s'au risipit, s'au schimbat și dispozițiile guvernului în ceea ce privește regimul grâului.

Într'un timp, se vorbea despre perspectiva norocoasă a unui export abundent. Apoi, după cele din urmă vești alarmante s'a afirmat cu hotărâre, că nu vom putea trimite peste graniță niciun vagon de făină. Guvernul se și gândea la măsurile prohibitive pe care trebuie să le ia. Însfârșit, în cele din urmă Consiliul de miniștri s'a oprit cam pe la mijloc, încercând să normalizeze comerțul de cereale cu ajutorul taxelor de export. Când se credea că recolta e abia suficientă pentru consumul intern, s'a fixat o taxă de 70 mii de lei la vagon, ceea ce echivala cu oprirea exportului. Taxa a fost scăzută apoi la 45 mii și acum două zile a fost fixată, să sperăm că definitiv, la 25 mii lei la vagon.

Aceste regretabile oscilații, înainte chiar de a se termina secerișul, au produs o îndreptățită confuzie în toate cercurile economice. Guvernul dovedește astfel, sau că nu are informații suficiente asupra recoltei din partea consilieratelor agricole, sau că îi lipsește sinceritatea de a mărturisi pe față situația.

D. Tancred Constantinescu, ministrul Comerțului a declarat deunăzi, că vom avea un prisos de 60 mii vagoane pe care le vom putea vinde peste graniță. Am dori ca cifra să fie reală. Avem motive să credem, însă că e vorba de o simplă presupunere. Guvernul plutește încă în nesiguranță, și n'ar fi de mirare, să ne trezim cu noi dispoziții relative la regimul grâului. Acum, exportul a fost declarat liber. Taxa de export nu e prea ridicată. Dar consumul intern a fost asigurat? Vom vedea.

Ec.

Fii atent!

**magazinul nostru
de manufactură
și modă de dame
lichidează total**

LÖRINCZ și Tóth

Cluj, Piața Unirii No. 8.

**PANTALONI DE
TENNIS, SACCO
LÜSTER, HAINE
DE PÂNZA LA**

**M. NEUMANN CLUJ,
PIAȚA UNIRII NO. 14.**

Cele mai ieftene articole de lux pentru doamne se pot cumpăra de la magazinul

„BARZA” Cluj

Știri politice

Cartea Verde a României — Ce face d. Vasile Goldiș? Prefecții liberali — Partidul național și Banca Națională

Ziarele au anunțat, nu demult, că guvernul nostru pregătește o așa numită „Carte Verde”, cuprinzând o colecție de documente cu privire la situația economică a României în străinătate.

Inițiativa acestei publicații se datorește d-lui Vintilă Brătianu. Scopul ei se poate lesne ghici. Partidul liberal crede și astăzi, nu numai că România a fost nedreptățită la conferința de pace în ceea ce privește repartizarea despăgubirilor de război pe care le pretindea dar, că de atunci încoace, ori de câte ori reprezentanții Antantei s'au întâlnit pentru a examina din nou chestiunea reparațiilor, țara noastră a fost sistematic nesocotită, reducându-i-se tot mai mult din ceea ce i se cuvenea. D. Vintilă Brătianu, care s'a plâns în dese rânduri că România are în fața opiniei publice europene o reputație cu mult mai rea decât aceea pe care o merită, a fost cel dintâi de părere, să se alcătuiască această „Carte Verde”, menită să explice în străinătate revendicările financiare ale României în legătură cu executarea tratatelor de pace.

Aflăm acum, că guvernul a renunțat la publicarea „Cărții Verzi”, întrucât așa cum a fost planuită, lucrarea nu și-or ajunge ținta. În schimb, materialul adunat la ministerul de finanțe, în vederea aceasta, va sluji la alcătuirea unui voluminos memoriu, reprezentând punctul de vedere al României în aceea privește plata datorităților aliate și repartizarea despăgubirilor de război. Nu va mai fi, deci o simplă culegere de acte diplomatice, ci un adevărat studiu asupra unor probleme externe, trecute prin prizma intereselor românești.

Rămâne de văzut, de ce primire se va bucura în străinătate această nouă pledoarie a d-lui Vintilă Brătianu.

S'a vorbit deunăzi cu deosebită insistență, în anumite cercuri politice ardelenne, despre o apropiată sciziune a partidului național, provocată de d. Vasile Goldiș.

E o poveste mai veche, care revine acum la ordinea zilei. Intr'adevăr, nemulțumirea d-lui Vasile Goldiș datează mai de multă vreme, și nu e taină pentru nimeni. Fruntașul dela Arad a înmănat de mai multă vreme un memoriu d-lui Iuliu Maniu, — iscălit de câțiva fruntași ai partidului național, — și acest memoriu, deși era confidențial, a ajuns să fie dat publicității. Astfel, lumea a luat cunoștință de el încă de pe atunci.

Ce a putut să intervină, în ultimul timp, pentru a redeschide o neînțelegere care părea aplănată definitiv?

A intervenit mai întâi fuziunea partidului național cu d. N. Iorga, — fără ca d. Vasile Goldiș să fi fost consultat, — ceea ce a suferat oarecum pe semnatorii memoriului din toamna trecută. Dar a mai intervenit, în al doilea rând, și înțelegerea cu partidul țărănesc, pe care nemulțumirea o ceruseră și ei cu insistență. Deci grupul d-lui Vasile Goldiș ar avea motive să fie și nemulțumit, și mulțumit. Condiția sa de căpetenie fusese alianța cu țără-

niștii. Aceasta e realizată astăzi. Pentru ce s'ar hotărî, acum, să se rupă de partidul național, și mai ales, unde să plece?

Mărturisim, că nu cunoaștem toate intențiile d-lui Vasile Goldiș. După cele ce știm, suntem însă înclinați a crede, că nu se va întâmpla nimic. Partidul național din Ardeal nu se rupe.

E o adevărată odiseie cu prefecții liberali din Ardeal și Banat. Iată două cazuri caracteristice, petrecute în ultimul timp. La Brașov, după nenumărate schimbări, pe care nici nu le mai ținem minte, a fost numit acum câteva săptămâni, d. Demarat, un proaspăt membru al partidului liberal, de curând venit din vechiul Regat. Noul prefect de Brașov (al cătelea?) a nemulțumit, se vede, pe guvernamentalii locali, căci aceștia au cerut înlocuirea sa. D. Tătărescu a dispus să se facă anchetă, d. Demarat nu s'a apărât, probabil, destul de bine, deci a fost sacrificat. A fost sacrificat, dar n'a fost încă înlocuit. Pentru ce? Pentru simplul motiv, că nu găsește cine să-l înlocuiască.

To' așa s'au petrecut lucrurile la Timișoara. Aci, d. Iuliu Coste a fost silit să demisioneze. A demisionat. Dar, deocamdată, nu s'a numit un alt prefect. S'a vorbit într'un timp, de d. Georgevici, actualul primar al Timișoarei. Se vede însă, că d. Georgevici nu acceptă. S'a pomenit apoi numele d-lui Avram Imbroane, înscris de curând în partidul liberal. Dar, poate că pe d. Avram Imbroane nu-l acceptă alții.

Sunt, bineînțeles, semnele vădite ale unui sfârșit de guvernare. Nici odată totuși, administrația n'a fost într'o situație mai dificilă de provizorat. Ar fi vremea să se schimbe sistemul.

„ARDEALUL” a fost cel dintâi ziar, care a publicat știrea despre reorganizarea Băncii Naționale anunțând înființarea unui nou loc de director pentru Ardeal, la această instituție. Am adăugat atunci, că acest loc a fost oferit d-lui I. Lapedatu, cunoscutul fiianțiar ardelen. Ni se spune acum, că d. I. Lapedatu ezită să primească un post, care l'ar înstrăina pentru un șir de ani de viața politică. În cazul când d. I. Lapedatu ar refuza, locul de director la Banca Națională va fi oferit, după cum suntem informați, sau d-lui Mihai Popovici, sau d-lui Sever Dan.

Pentru a mai risipi puțin atmosfera de suspiciune politică din jurul Băncii Naționale, d. C. Oromolu, guvernatorul acesteia, ține cu orice preț ca Ardealul să fie reprezentat printr'un membru al partidului național.

Citiți, abonați
„LEMNUL”

Plicuri eftine furni-
zează numai
B O R O S

Reg. Ferdinand 2. — Telefon 10-83

Economia vitelor salvată de ruină

Curajoasa hotărîre a comisiunii superioare vamale O lecție guvernului

Încă o dovadă de lipsa de pricepere cu care tratează actualul guvern toate chestiunile economice ni-o dă hotărîrile comisiei vamale din săptămâna trecută. Guvernul stabilise anumite taxe de export pentru vite, pește, cărnuri, produse petrolifere și cereale. Aceste taxe erau însă așa de ridicate încât paraliza comerțul cu principalele noastre produse de export, ceea ce a determinat comisiunea superioară vamală să ia poziție hotărîtă împotriva vederilor guvernului.

Intr'adevăr, cu majoritate de voturi comisiunea a fixat următoarele taxe de export:

La boi: 5000—6000 lei de cap, în loc de 8000 cât fixase guvernul.

La porci: 1200 lei de cap, indiferent de greutate, deși prin jurnalul consiliului de miniștri se hotărîse; 1500 lei pentru porci în greutate de peste 100 kgr, și 1200 numai pentru cei sub 100 kgr.

La berbeci: 120 lei de cap, dela 400 cât era înainte și dela 200 cât hotărîse de curând consiliului de miniștri.

La oi, care până acum erau prohibite la export, s'a propus taxa de 120 lei de cap în loc de 300 cât fixase guvernul prin jurnal.

La cai: 10.000 lei pentru orice fel de cai, fie de muncă, fie de lux, indiferent de vârstă, deși guvernul lăsase liberi la export numai caii dela 6 ani în sus, pentru care fixase taxe de export; 16.000 lei pentru cei de lux și 8000 pentru cei obișnuși.

Ne rezumăm a reproduce hotărîrile comisiei vamale numai în ceea ce privește exportul de vite,

petrucă acesta este una din cele mai principale surse de câștig ale Ardealului. În același mod a procedat comisiunea și cu celelalte articole de export arătate mai sus.

Taxele fixate de guvern făceau imposibil exportul de vite din Ardeal, cu deosebire la vite mari și la berbeci și oi. Diferența dintre taxele fixate de comisiunea superioară vamală și consiliul de miniștri, dovedește cu prisosință cât de necesară era taxele celui din urmă.

Acest fapt este de o importanță covârșitoare și guvernul ar trebui să înțeleagă lecția pe care i-a dat-o comisiunea superioară vamală instituită de el. În special, în ceea ce privește Ardealul, de aproape 4 ani de zile se procedează cu o criminală lipsă de pricepere. Măsurile arbitrare ale guvernului au dus la ruină o importantă ramură de economie națională: creșterea vitelor. Taxele de export din ce în ce mai ridicate, ca și dispozițiile de transport pe C. F. R. cu totul exorbitante, au alungat numeroșii cumpărători de vite din Ardeal. Și prin aceasta nu numai Ardealul, care este pe cale să dispară ca producător de vite mari și mici dar și țara a pierdut, căci fiscalul a avut din ce în ce mai mici încasări la acest important capital.

Iar guvernul trebuia să înțeleagă că nu din taxe exorbitante va realiza excedent bugetar ci din taxe mici, cari să înlesniască un cât mai bogat export de vite. Ceea ce n'a înțeles guvernul, a înțeles comisiunea superioară vamală, care merită toată felicitările noastre.

Rep.

Concentrarea serviciilor exterioare a ministerului de industrie

— Lămuriri oficiale —

Informațiuni din sursă oficială ne afirmă că comisiunea bugetară de pe lângă Ministerul de Industrie și Comerț lucrează la reorganizarea serviciilor, reorganizare care va intra în aplicare cu începerea noului an bugetar.

În ce privește serviciile exterioare ale ministerului, acestea vor fi toate concentrate într'un singur serviciu, sub conducerea celui mai vechi șef în grad.

Astfel la Cluj vor fi unite serviciile: Inspectoratul Industrial, Inspectoratul Comercial, Biroul de măsurii și greutate și serviciul statistic.

Folosul care rezultă din această reorganizare este că pe viitor va fi o conlucrare unitară în ce privește bunul mers al serviciilor, realizându-se în același timp economie și de timp și de personal.

Nouă organizare a serviciilor exterioare a Ministerului de Industrie și Comerț va fi primită cu satisfacție și de public, întrucât pe viitor cei interesați nu vor mai fi nevoiți să alerge pentru nevoile lor pe la atâtea oficii, pentru un act care de fapt, depinde de un singur resort.

Jucați
la LOTERIA PRESEI
Bilete Piața Unirii No. 29.
2 lei un loz

Vânzare totată

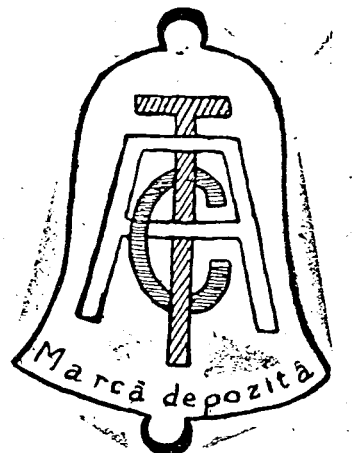
autorizată

cu prețul fabricii

Lőrincz și Tóth

Piața Unirii No. 8.

„T A C Â M U L”
FABRICA DE OBIECTE DE ARGINT
CLUJ, STR. AVRAM IANCU No. 2.
F A B R I C Ă: Tacămuri, servicii de masă,
obiecte de lux, etc. — Numai pentru re-
vănzători. Telefon 482.
DAȚI ATENȚIE LA MARCA FABRICEI !!!

Cum se va fi reprezentat Ardealul la Târgul de Mostre din Chişinău

— Firmele și industriile care s'au înscris —

Intr'un numar precedent al ziarului nostru am arătat care este pozițiunea marilor industrii din Ardeal, fața de poziția dela Chişinău care se va deschide la 15 Aug. c., relevând că în deosebi marele inconvenient pentru Ardeal este de-părtarea. Ministerul de Industrie și Comerț însă prin organele sale a pus toată stăruința prin călduroase apeluri îndemnând industriile de aici să ia parte în număr cât mai mare la târgul de mostre din capitala Basarabiei și până în prezent rezultatul este într'o măsură satisfăcător.

Trebue însă să observăm un lucru, anume, lipsă aproape completă de propogandă pe ce care ar fi trebuit să întreprindă, cu deosebire în Ardeal, comitetul organizator dela Chişinău. Publicitatea lipsește aproape cu totul, fapt care face ca marea manifestație economică dela Chişinău să nu fie precedată de o atmosferă care să-i asigure cu dese-vârșire succesul.

Suntem în măsură a da azi lista

Convocare

Domnii acționari ai societății anonime **Industria Alcoolului** se convoacă prin aceste la adunarea generală ordinară care va avea loc în localul societății (Str. Calvin No. 4.) în 27 Iulie 1925 la 4 ore p. m. cu următoarea ordine de zi: 1. Deschiderea adunării. 2. Bilanțul anului 1923, și 1924. 3. Darea absolutorului. 4. Hotărâre cu privire la soartea societății.

Cluj, la 14 Iulie 1925.

Bilanț pro 1923. XII. 31. Active: 1. Fabrica de spirt 339.260.16. 2. Instalațiunile 575.—. 3. Depot Alexandru Katona 12.000. 4. Linia Industrială 3500.—. 5. Fabrica de spirt invest. 1.680.597.66. 6. Imobile 2.219.169.80. 7. Pierdere 343.993.66. Total 4.599.096.28. Pasive: 1. Ct. Capital de acții 2.000.000. 2. Wachsmann, Mediaș depot 12.000. 3. Fonciera, Cluj 3268.50. 4. Banca Agrară, Cluj 163.716.—. 5. Banca Generală 100.889.—. 6. »Iris« Cluj 20.000.—. 7. Király Iosif accepte 450.000.—. 8. Banca Agrară accepta 1.800.000 Lei 9. Maurițiu Frenkel 23.341.52. 10. Halász Ignățiu 100.000.—. Total 4.599.096.28. Maurițiu Frenkel m. p. dr. Max Klein m. p. Bilanț 1924. XII. 31. Active: 1. Fabrica de spirt Bardoș 339.260.16. 2. Instalațiunile 575. 3. Depot Alexandru Katona 12.000.—. 4. Linia industrială 3500.—. 5. Instalațiunile pentru fabrica de spirt 2.267.966.50. Imobil 2.219.160.80. Coroane austriace 100.000.—. 7. Pierdere 343.996.66. Total 5 milioane 286.465.12. Pasive: 1. Ct. Capital de acții 2.000.000.—. 2. Wachsmann Mediaș 12.000.—. 3. Fonciera Cluj 5286.50. 4. Banca Agrară Cluj 163716. 5. Banca Generala Cluj 137.889.—. 6. »Iris« 20.000.—. 7. Király Iosif 710.000.—. 8. Accepte 1.800.000.—. 9. Maurițiu Frenkel 54.591.62. 10. Halász Ignățiu 100.000.—. 11. Mihaiu Goldner 85.000.—. 12. Katona Alexandru 100.000.—. 13. Brecher și Klein 100.000.—. Total 5.286.565.12. Maurițiu Frenkel, director. Delegat dr. Max Klein.

acelor întreprinderi industriale din Ardeal și Banat cari au răspuns la apelulul Ministerului de industrie și comerț ce să participe la Expoziția din Chişinău:

Din Cluj. Industria Sârmei, S. A. (de cuiu și sarmă), Fabrica Frații Renner de ghete și piele, Fabrica de săpun, Heinrich, Fabrica de Confecțiuni și haine de băeții și copii «Costumul», Soc. An. Borsec de apă minerală, Fabrica de Mobile, de Zattler.

Din Oradea. Fabrica de ghete »Derby«, Fabrica de ghete de dame Carmen, Fabrica de pantofi Primus, Fabrica de Mobile Rimanóczy, Turnătoria de fier și Fabrica de mașini (Erdős); Fabrica de mașini agricole, Dumitru Gitye, Prima fabrică de vopsele și lacuri, Prima fabrică de vopsele de pământ Zonkl și fii. Eugen Grosz, Fabrică de cântare, Fabrica de perii de dinți »Celuloid«, Fabrică de piepteni și agrafe, Metallo-Globus, Fabrică de articole de fier și metal. Vesta, Fabrica chimice, Crystal Fabrica chimice, Hugo Halmos & Co., Industrie de piele, S. A. Fabrică de gemantane, Acida Fabrică chimică, Stabilimentele Moscovici, de spirt și drojdie, Electre, Fabrica de șirete de ghete, Frații Sonnenfeld, Fabrica de cartonaje, plicuri, litografie, registre.

Turda. Industria de lut. S. A. Arieș-Ghiriș.

Sibiu. Gromen și Herbert. Pro-duse textile.

Reșița. Fabrica de mașini. Cehas

BANCA ECONOMICA SOCIETATE ANONIMA CLUJ, STR. MEMORANDULUI 20

Se ocupă cu orice afaceri bancare

Imprumători, remiteri, credite

Primește depozite în cont curent

Cu dobânzi mari în cont restituindu-le fără termen de abdicere 2-3

Cu pretul fabricii,

marfa ce o avem în mare cantitate și de prima calitate în depozit o desfacem pe lângă plată în numerar.

Lőrincz și Tóth
Cluj, Piața Unirei No. 8.

Mare târg de mărfuri

Prețuri extraordinar de reduse

Dacă vrei să faci economie, cumpără de la

Osztian & Weisz
Cluj, palatul „Urania“ (colț)

Pânză 34 lei | Voal Kosmanos 36 lei

Stofe de dame (veritabile de lână) 150 lei

Ciorapi cl. I. fil-d'ecosse 30 lei	Stambă 33 lei	Zecir cl. I. 38 lei	Batist 25 lei
------------------------------------	---------------	---------------------	---------------

Derby
Ghete de damă
albe și surse
PREȚ 350.-
SE AFLĂ ÎN FIECARE SUCCURSALE

CLUJ, Calea Victoriei No. 2.

Abonați „LEMNUL“

Aprovizionați-vă cu stofe bărbătești, stofe pentru paltoane, furnituri și covoare cu cele mai ieftine prețuri de fabrica

la firma
Gromen & Herbert
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 13

Abonați „Ardealul“

Știri Economice

Transacțiunea societății de asigurări Ivria

Am publicat în numărul trecut o informație despre trataivele încheiate în legătură cu naționalizarea societății de asigurare Ivria din Oradea-Mare.

Dupăcum suntem informați un pachet de 75 la sută a acțiunilor acestei societăți, din care majoritatea a fost deținută de Bankforter vers ges. a trecut în posesiunea societăților de asigurare Generala Dacia-Romania, Naționala și Agricolă. Actualmente decurg lucrările preluării și aranjarea chestiunii reasigurărilor. Societatea în curând va convoca adunarea generală extraordinară pentru aranjarea noii conduceri.

— Greva dela Fabrică de Mobile Rimanóczy din Oradea-Mare după patru săptămâni a încetat în 9 Iulie încheindu-se o convenție între patron și muncitori urcându-se salariile cu 15 la sută luându-se de baza cele din 1. Octombrie anului trecut.

— Societatea în nume colectiv „Coloris” Import de vâpsele din (Salamon, Katzender și Horváth) își mută depozitul în Str. Nicolae Iorga No. 14.

Suntem informați că tratativele dintre Banca Chrissoveloni și Banca Comercială din Pesta a căror obiect îl forma preluarea filialelor acestei din urmă de către Banca Chrissoveloni au rămas fără succes. Direcțiunea băncii Chrissoveloni proiectase odată cu preluarea filialelor Băncii de Credit înființarea unei centrale ardelenice cu sediul în Cluj.

— Fabrica de pansamente și vată Victoria S. A. din Oradea-Mare. înainte cu doi ani e una dintre cele mai rentabile fondări de întreprindere indus rială.

În urma unei afaceri ireale a fostului director fabrica angajând credite mari pentru materii brute importate din străinătate pe cari trebuie să le plătească în numerar tocmai în totul crizei de numerar a ajuns în pragul insolvenței, neputând face față plății intereselor mari pentru sumele creditate de câteva bănci din Oradea-Mare. Cu toată întreprinderea s'a dovedit de foarte rentabilă iar produsele fabricii au avut plasament foarte bun, neputând fi concurențată de produsele importate societatea a încheiat bilanțul anului trecut cu o pierdere de cea 600 mii lei majoritatea acțiunilor.

Astăzi fiind cumpărate de Ignaf Grünberger în viața acestei fabricii începe o nouă epocă, sperăm a progresului și propășirii a acestei singure industrii de articole de panamente medicale.

— Marele proprietar de păduri din Oradea-Mare, Stern Ödör câștigând majoritatea acțiunilor soc. forestiere „Sudrigiu-Pietroasa” a preluat conducerea acestei mari societăți forestiere.

— Orient s. a. de asigurări din Oradea Mare; cointeresează Bleichröder din Hamburg în urma unei noi transacțiuni va lua numele de soc. de asigurări Anglo-Română.

— Suntem informați din sorginte competent financiar că Banca Românească din Brașov care posedă majoritatea acțiunilor societății „Prejmer” s. a. pentru industria lânii din Prejmer cu un capital de 33 milioane tratează pentru vânzarea întregului pachet de acțiuni.

PIAȚA ECONOMICĂ ȘI FINANCIARĂ

Cereale

Grâu: 13
Porumb: 7
Orz: 9
Ovăs: 8.50

Manufactură și Textile

În urma urcării prețurilor în străinătate, articolele de textile se scumpeșc și la noi.

Zefir m. lei 30—180
Balist m. lei 30—60.
Mătăsă m. lei 480—1200.
Pânză m. lei 28—70.
Ciorapi de bumbac lei 20.
Ciorapi de ață lei 70—80.
Ciorapi de fud. cos lei 85—150.
Mănuși de ață lei 30—80.

Pielărie

Talpa I-a lei 145
Talpa II-a lei 130—135.
Cruon I-a lei 195—210.
Cruon II-a lei 185—190.
Gatur 98—110.
Porle 90—110.
Porle englez 155—160.
Box negru I-a 80—90.
Box negru II-a 60—70.
Box colac I-a 110—120.
Box colac II-a 70—90.
Chevreaux 70—100.

Chimicale

Prețurile se mențin ferme. Articolele de cauciuc puțin urcate. Glicerina căutată intensiv.

Salicil 220—240.
Glicerină 120.
Formalin 70.
Naftalin 24—25.
Accid carbonic 68—72.
Chinină sulfurică 5000.
Stearină 75.
Parafină 48.
Ceresină 70—75.
Sare bismut 1200—1400.
Vaselină albă 75.
„ galbenă 45.
„ albă americană 110
„ galbenă americană 65.

Petrol și derivate

Prețurile au fost:

Țiteiul cotează 30.800—30.900 lei vagonul de Buștenari și Băicoiu ușor și 26.100—26.200 lei, cel de Moreni neparafinos.

Benzina ușoară e cerută la 10.80 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 10.90 lei kgr.

Benzina grea e cerută la 8.50 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 8.60 lei kgr.

Petrolul lampant este cerut la 2.70 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferit la 2.75 lei kgr.

Motorina este cerută la 2.00 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 2.05 lei kgr.

Păcura este cerută la 1.70 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 1.75 kgr.

Uleiurile CFR. se găsesc la 5.70 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Uleiul regal O cerut la 7.70 lei kgr. loco fabrică fără taxe, OO a 8.70 lei kgr. și cel OOO la 11.50 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Fierărie

Cositor lei 315.
Compoziție dela 10 la 80 la sută, conținut garantat de cositor lei 37—250.
Plumb lei 42.
Zinc lei 42—50.
Antimoniu lei 170.
Aramă lei 105—125.
Alamă lei dela 85—130.
Tablă neagră de la 05—14 mp. lei 19—12.50.
Tablă neagră de acoperiș dela Nr. 16—Nr. 22 lei 18—20.
Tablă galvanizată dela Nr. 18—Nr. 22 lei 29—31 pe kgr.
Tablă albă dela 90 libre la 216 lei 1400—3250.
Fer: în bare lei 10.75.
„ beton lei 11.
„ cornier lei 11.
„ balot 13.
Tevi de gaz: negre dela 22—270 lei.
Tevi galvanizate ca mai sus, cu 40 la sută adaus.

Spiritoase

Spirt engros 46—50 lei.
Vin 17—35 lei.

Coloniale

Cafea Rio 120.
„ Maragojip 240.
„ Salvador 185.
„ Portorico 195.
Orez Rangoon 23.50.
„ Japonez 29—30.
Cacao Corf. 72.
Lămâi per lada 1000
Ceai Moris 130, O. P. 220
Migdale 195—220.
Zahăr 27—30.
Pioer 76.
Scorțoșoară 76.
Alune 185—195.

Furaje

Fân 200—220.
Lucernă 240.
Pae 80—100.

Vite

Vite 26.
Porci 42—46.
Vițel de lapte 26—32.
Vițel măsaf 20—22.

BURSA

Valutelor la Zürich 18 Iulie Închidere.

Franci francezi	2425
Franci belgieni	—
Lire sterline	2504
Lire italiene	1907
Dolari	—
Reichsmark	122 ⁵ / ₈
Franci elvețieni	—
Coroane cehi	1535
Coroane ungare	7250
Shillingi	7255
Drahme	—
Dinari	907.50
Lire otomane	—
Zloți	—
Lei	250
Napoleoni	—
Mărca Pol.	98.50
Pesetas	—

Trăsuri de copii și baby
în engros și în detalii cum-
parați la „PARISIEN”
Cereți prospect! 3-12

Aviz!

Cu deosebită onoare
aducem la cuno-
ștința On. public, că
s'a deschis

în Calea Regele Fer-
dinand No. 70.
Restaurantul și hala
de bere Dreher
Haggenmacher

sub patronajul firmei
Boğnar și Szántó

unde zilnic se ser-
vește renumite
bere Haggenmacher,
păharul cu 10 lei (in-
clusive procentul chel-
nerilor), și cele mai ex-
celente

**vinuri ardelenesti. Bu-
cătărie de primul rang**

Cerem binevoitorul spri-
jin al Onoratului public
Cu perfectă stimă

D-na lui Iosif Roth
fost restauratorul gării

„CRISTAL”

Spălătorie și văpsitorie chimică

Cluj :-: Telefon 500.

Vopsește și curăță orice rufărie!!!

!!! Efectuează comenzi și prin postă !!!

INFORMAȚII

Prospect

— La direcțiunea generală a căilor ferate se studiază chestiunea intensificării transporturilor de lemne de foc și eventualitatea de a se reduce actualele transporturi de chereștea, pentruca din cotă obișnuită a chereștelor să se acorde un număr de vagoane pentru transportul lemnelor de foc.

— În conformitate cu dispozițiunea ministerului de domenii și agricultură, direcțiunea generală cfr. aduce la cunoștința celor interesați că slămina și celelalte grăsimi topite nu se pot importa în Anglia decât cu certificat sanitar veterinar oficial, eliberat de locul de origină al acestor produse...

— Societatea tramvaelor orașenești din Oradea-Mare a fost autorizată să răscumpere lini loșia parcul Ređey-Veneția, să electrifice aceste linii pentru a fi înglobate în rețeaua tramvaelor Oradea-Mare și să cumpere materialul rulant necesar exploatării.

Societatea își va spori Capitalul cu 8.597.277 lei prin emiterea de noi obligațiuni.

— Direcțiunea generală a măsurilor, greutateilor și metalelor prețioase anunță că în vederea distribuției pe prețul mondial al zilei a unei cantități de aur fin, chimic pur, destinat industriei de metale prețioase, industriași își pot prezenta cererile, până cel mai târziu la 20 Iulie 1925, direcțiunii generale a măsurilor, greutateilor și metalelor prețioase, str. Romană No. 28.

— În cerere se va indica numele complet al firmei, precum și cantitatea de aur ce momentan îi necesită.

— Pentru activitatea depusă pe terenul învățământului muncitoresc, de către membrii corpului didactic al școalelor industriale pe ucenici și lucrători ministerul muncii a aprobat o indemnizație egală cu salariul pe o luna pentru toți cei cari au o vechime de doi ani în învățământul muncitoresc.

— Ministerul muncii a acordat suma de 500.000 lei pentru construirea Căminului de ucenici din Turda.

„Scolare.” Inceputul anului școlar 1925—26 la liceul de fete „Regina Maria” din Cluj.

1. Cererile de înscriere în clasa I, precum și cererile elevelor de nou venite la liceul nostru se vor înainta între 1—8 Septembrie.

2. Cererile de admitere în clasa V între 1—18. Vor cere înscrierea în clasa a V numai elevele cari n'au un liceu mai apropiat ca Clujul.

3. Examenul de admitere în clasa I și examenul de bursă între 10—15 Sept. (Sunt numai 2 burse disponibile pentru întreg liceul.)

4. Examine de corigență între 10—15 Sept.

5. Examine particulare între 10—18 Sept.

6. Examen de admitere în clasa V între 20—25 Sept.

7. Examen de bacalaureat între 25 Sept.—10 Oct.

8. Inscriverile și reinscriverile se fac între 21—25 Sept.

9. In 26 se face distribuirea pe clase și înscrierea celor din clasa V.

10. In 27 Sept. Invoțarea Duhului sf.

11. Luni in 28 se încep lecțiile.

— Preacucernicul părinte, Laurențiu-Curea secretar consistorial din Cluj, ne trimite o scrisoare în legătură cu articolul din numărul trecut al ziarului nostru „Cine va fi noul director al conservatorului”, arătând că P. S. Episcopul Ivan nu are nici un amestec în această chestiune. Luăm act.

— Toți liberi profesioniști: ingineri, advocați ziaști, artiști, medici etc, trebuiesc să se prezinte la Camera de Comerț b'roul muncii, spre a fi înscriși în listele electorale pentru camerele de muncă.

— Alegerile pentru camerele agricole vor avea loc în toată țara în ziua de 25 August.

— Comisiunea superioară vamală se va întruni Marți în 24 Iulie d. a. spre a stabili nouile taxe de export pentru cereale.

— Corespondentul nostru din Arad este d. Ioan Martin secretarul Uniunii Comercianților și Industriașilor Români din Arad și jur.

S'a semnat jurnalul consiliului de miniștri referitor la ultimele Camere de comerț din țară, la care s'au stabilit categoriile de comerț și industrie, între care urmează să se repartizeze, pentru o perioadă de 4 ani membrii lor.

S'a făcut în aceiaș timp și repartitia între categoriile numărului membrilor consiliilor de administrație ale tuturor Camerelor. Pe baza acestor lucrări se va proceda la întrunirea listelor electorale, care vor fi și ele în curând terminate, așa că în cursul lunii Septembrie se vor putea face alegeri, conform legii.

Industria și comerțul sunt cele două ramuri de activitate economică, pe care noi românii, până în prezent nu le-am îmbrățișat în măsura cuvenită. Veacuri de-a rândul, cât ținuturile noastre a fost sub stăpâniri streine, bogățiile pământului și fructul muncii a poporului nostru au fost exploatare de alții.

Industriași și comercianții români formează acea clasă socială, fără de care recucerirea și stăpânirea vieții economice nu se poate înfăptui. Ei îi revine rolul important de românizare a orașelor noastre. Tinerele elemente românești din viața industrială-comercială trebuiesc sprijinite de toți cei chemați, ca să se poată forma indispensabila pătură socială independentă, care a avut întotdeauna un rol determinant în viața tuturilor popoarelor.

Pătruși de uceastă convingere, subsemnații fondatori am hotărât să înființăm o instituțiune de bancă sub numirea de »INDUSTRIAȘUL« bancă comercială-industrială societate anonimă cu sediul principal în Arad, care să aibă menirea: sprijinirea și finanțarea cu credite eficiente a industriașilor și comercianților români din Arad și împrejurime.

Pentruca acțiunea noastră să aibă succesul dorit, apelăm la prețiosul concurs al întregului popor românesc, care a înțeles și sprijinit întotdeauna mișcările îndreptate spre binele Patriei.

Acționarii, membrii consiliului de administrație, cenzorii și funcționarii societății anonime vor putea fi numai cetățeni români de origine română.

Capitalul social al societății se compune din Lei 5.000.000, adică cinci milioane împărțit în 10.000 acțiuni nominative, în valoare nominală de câte 500 (cincisute) Lei fiecare acțiune.

Termenul de subscripțiune al acțiunilor se încheie la 1 August 1925.

Acțiunile se pot semna la banca »Victoria« s. a. în Arad, Bulevardul Regele Ferdinand, urmând a se vărsa: 1. Lei 200, adică două sute Lei plus 25, adică douăzeci și cinci Lei spese de emisiune și fondare odată cu semnarea acțiunilor. 2. Până la 1. Octombrie 1925 Lei 150, adică unasutăcincizeci. 3. Până la data de 1 Decembrie 1925 restul de Lei 150, adică unasutăcincizeci Lei.

Fondatorii își rezervă dreptul de a numi membrii Consiliului de Administrație pe primii trei ani dela fondare.

Adunare de constituire va avea loc la 9 August 1925, orele 10 a. m. în Arad în sala primăriei Orașului, la care se invită prin prezenta onorați acționari.

Ordinea de zi a adunării de constituire este următoarea:

1. Deschiderea adunării generale de constituire, alegerea președintelui adunării generale și alor doi verificatori.

2. Constatarea asigurării capitalului social, potrivit punctului 2, Art. 154. C. Com. Trans.

3. Luarea hotărârii relativ la înființarea societății anonime.

4. votarea statutelor.

5. Comunicarea numelor membrilor a Consiliului de administrație numiți de fondatori pe primii trei ani dela fondare și alegerea cenzorilor.

6. Descărcarea fondatorilor.

Potrivit Art. 155 din C. Com. Trans. adunarea generală de constituire va avea capacitatea de a lucra numai atunci, dacă vor fi prezenți — în persoană sau prin mandatar, cel puțin 7 acționari, cari reprezintă o pătrime din totalul acțiunilor.

Arad, la 14 Maiu 1925.

Maxim I. Vulcu, Ștefan L. Feier, Iosif Inciulescu (Lipova), Ioan Vuleu (Orăștie), Gheorghe Șumandan, Ioan Sfăt, Ștefan Coroban, Ioan Marian, Teodor Cioban, Iulian Luțai (Pecica), Jiga Heteșu, Savu Șevici, Ioan Goisea, Petru Drecin, Teodor Cristea, Ioan Tincu, Gheorghe Marița, Ștefan Curticean industriași. — Cornel Burza, Palcu Lazar (Pâncota), Panaitescu Titus Vifor (București), Ioan Filimon, Victor Boșniac, Ștefan Marchi, Terențiu Mera, Valeriu Șandor, Halic Petru, Marcu Bota, Ioan Pinte, Zenovie Boștină comercianți. Ilie Pap, director de bancă, »Victoria« Institut de Credit și Economii S. Anon. (Arad), Axente Secula, proprietar.

Târgul de mostre din Arad

— Târgul de Mostre din Arad se va deschide la 1 Aug. și va dura până la 10 Aug. a. c. Vizitatorilor li-se acordă o reducere de 75 la sută pe CFR. și expozanților o reducere de 50 la sută pentru transportul articolelor ce vor expune. Cererile de locuințe se vor adresa Comisariatului Târgului. Carnete de călătorie se găsesc la Camera de Comerț din loc cu prețul de 75 lei. La deschiderea Târgului vom scoate un număr special în care ne vom ocupa amănunțit de acest Târg.

Citiți Ardealul Economic, Politic, Social.

Prăvălia noastră de articole de bucătărie existentă de nouăsprezece ani a fost mutată în Calea Regele Ferdinand 23 (fost Hotel Democrația vis-a-vis cu posta centrală).

Aranjamente complete pentru bucătărie, vase zmlăiuite, porțelanuri, sticlărie și tacămuri cu prețurile cele mai avantajoase.

In luna de deschidere 10% reducere.

Prăvălia se poate vizita fără obligația de a cumpăra

Moskovits & Comp. Secție de en-gros, separată!